

21. gada-gabjums.

Katja ar peesabtišānu
par pāsti:
par gadu 1 rub. 60 tap.
" pufgadu 85 "

Katja beš peesabtišā-
nas Rihgā:
par gadu 1 rub. — tap.
" pufgadu 55 "
" 3 mešneči 30 "

Kaht. w. teel iwdobis fep-
deenāhm no p. 12 fahstht.

Mahjas weefis.

Katja
par fludināšānu:
par weenas fleijas smallu
rāsttu (Petit-) rindu, jeb
to weeru, ko tahda rinda
eezem, katja 10 tap.

Kedatjā un ešpēbijā
Rihgā,

Ernst Plates bilšu- un
grahmatu- drulatawā pee
Beštera baimjās.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpašneekš un apgahdatajš.

Mahjas weefš isnaht ween reis pa nedetu.

№. 5.

Sestdeenā 31. Janwari

1876.

Rahditajš.

Jaunatāhs šinas. Telegrafa šinas.
Selfšemes šinas. No Rihgas: Latweešhu beedribas gada šapulze, runas-wihru- preeššneezibas zelschana; — komerzes banta. No Krišburgas: willa ušlupšchana. No Koblnefes: sawada seemas- šwehtu dahwana. No Šaumpils: pabr šoklas buhweschānu. No Ilšu- muiščas: nelaimigs atgadujums. No Preefules: jaunš šoklas nams. No D. ešmohis šis. No Wišpites pufes: ugunš-grehtli. No Dinaburgas: širgu šahofiba. No Pehterburgas: reštrufchu leetā.
Uhršemes šinas. No Franzišas: šenatoru zelschana. No Anglišas: Noršollas herzoga rakšis. No Leipzišas: šeeweetis par studentu. No Turzišas: tureenās buhwšchana, leelwalštu prašujums.
Walti wahrdi. Ja tew taišniba, dabuši jaunus šwahretus, bet ja buhš melojš, tad dabuši labu pehreenu. Preeššchrahtli u. t. pr. Šifšaidrojums. Dēššezeka brauzeeni.
Šeelikumā: Raimes kalejš. Mešcha rohse. Graudi un seedi.

Jaunatāhs šinas.

No Rihgas. Pehz mihšta laika mums atkal falš radees, un lai gan šihwi nefalš, tad tomehr mehreni pee šala turahš, tikai janoschello, ka mums Rihgā nemas naw šneega un ka jaw labu laiku wairš nedabujam ar kamanahm pabraukt. No laukeem naht tahdas šinas, ka weetahm brangš zela laikš.
No Helsingforšes. Šehogadu tiks weena wišpahriga Binu- šemes ištahde notureta, pee kuras jaw ešohht kahdi 1400 ištahditaji peeteikufšchees.
No Soroki Bejarabijā šino, ka tureenēs eedšihwotajeem wi- šai gruhhti laiki ešohht. Uš šliktas plaušas ušnahkufe štipra šeema, kaš nu šemneekus pawifam leelā truhkumā leekoht. Pat muišchu ihpašchneeki uš nekahdu wišhi newarohht naidu šaba- buht, ar ko waretu preeššch lohpineem to waijadšigu baribu nopirkt. Lohpu ženas ešohht til šemas, ka kahdā turgū tikufchi 50 šemneeku širgi par 60 tap. gabalā pahrdohhti. Bet žil leelš tad truhkums buhš, kad pawajari truhš širgi, ar ko jemi apkohpt?
No Bošnišas. Kā no tureenās teel šinohtš, tad jaw kahdu nedetu gan drihi išt deenas noteekahš gan leelati gan mašati kautini šary Turkeem un nemeerneekem, kahdš nemeerneeku wadonis ar šawu pulku ušbruka Turkeem, un lai wišch gan ar apbrihnojānu duhšchibu un pahrdrohšchibu Turkeem wiršū šahjahš, tad tomehr nešpehja tohs pahrawareht. Kahwahš ilgu laiku, lihš naktš widum. Beidšohht nemeerneekem pee- truhka pulwera un wineem bija ja- atkahpjahš. Wehšlaf Turki nemeerneekem ušbruka, kaš pee kahda žeemā bija apmetufšchees. Šchis žeemš nahza Turku rohšās un tika no wineem aišde- dšmahhtš; Turki šahta žeemu aplaupiht, pee kam daudš šeeiwu un behrnu šawu dšihwibu pašauđeja.
No Nikolajewāš teel „Gološam“ šinohtš, ka išt komunal-

bankas Nikolajewā tikufchi ištagi 900,000 rublu. Šagti, lai šahdšibu waretu ištariht, ir wairāš durwis ušlaušufchi.

No Tomškas teel šinohtš, ka tureenās šelta- mašgatuweš ihpašchneekš Zibelšky lungeš ešohht preeššch Tomškas uniwersi- tetes dibināšchanas dahwinajis 100,000 rublu.

No Spanišas. Kā no Parihšes šinas atnahkufchās, tad Karlišti tikufchi breešmigi šakauti un ka Karlištu kara- beigaš wairš naw ilgi gaidamas, pahr tam maš kas ir ko šchaubi- tees. Kahdš awišchu šinotajš, kaš kara- lauka tuwumā atra- dahš, tika eewainohhtš un tā tad šlimš dabuja kahdu laiku šaguleht Karlištu šlimneeku namā. Šchē nu winam atga- dijahš ar Karlištu wiršneekem šarunatees. Tee nu winam šahštija, ka wini (prohti Karlištu wiršneeki) jaw pawifam žeribu šaudejufchi, ka wehl warešchohht kaut tā atturetees. Ka- ra- špehš pawifam duhšchu šaudejis, tā ka šaldati tikai ar leelu pušlinu ešohht pee kaušchānahš peedabujami un kad til warohht, tad kaušchānā leeleem pulkeem aišbehgoht. Dašchi kara- pulki tā mašmajufchees, ka no dašcha pulka ne ta deš- mita data naw atlikufe. Tahdas šinas pahr Karlišteem. — Beidšamā laikā atnahza pa telegrafu šinas, ka waldibas ge- neralis Kwafeda Karlišteem atnehmis Durango pilšfehtru, kur Karlišti tureja šawu kara- mantu krahjumu un tā tad wineem leela šlahde zehlušehš žaur minetas weetas pašauđešchānu.

No Bukareštes teel šinohtš, ka walšš šapulžē tizis no- špreeštš, ka preeššch kara ministera atlanjami 4 milionu. Ka- ra- ministereš ištazijis, ka wišch ruhpejotees par meeru un kara leetāš nedohmajotees eemaišitees.

Telegrafa šinas.

No Pehterburgas tai 28. Janwari. Mamontowa lungeš dabujis to atkaušchānu preeššch Donezes- dšelsžela buhwescha- nas; wišch apnehmees weršti buhwēht par 47,812 rubleem. Wišas ištahchānāš lohpa šneegšchotees lihš 22 milionem.

No Berlīneš tai 29. Janwari. Bišmarķš walšš šapulžē turejis runu, kurā ištazijis, ka awišes šawoš rakšošš nereti šawas noliktahš rohbešchahš pahrfahpjohht.

No Anjorkas tai 28. Janwari. Tai 27tā Janwari tur bijis leelš ugunš-grehtš. Štahde šneehotees lihš 3 milio- neem dolaru.

No Herzegowinas: Kā no tureenās teel šinohtš, tad ne- meerneeki ne- ešohht to preeššchlikumu no leelwalštinu peenehmu- ūchi, lai padohdotees.

Geschiedenes finas.

No Rihgas. Rihgas Latweefchu beedriba fwehdeenu tai 25tā Janwari notureja fawu gada fapulzi. Kad pahrflats pahr beedribas rehlineem un darischanahm 1875tā gadā bija nolafihsts un pahrulhku komisija bija sinu dewufe pahr fa-weem atradumeem, tad tika pahrspreefti daschi preefschlitumi. Pehz beigtas pahrspreefchanas tika runas wihri zelti. Tika eezelti: J. Baumanis, K. Kalninsch, J. Weinbergs, G. P. Rammbergs, A. Spunde, J. Laube, B. Tiedemanis, B. Luszans, Ch. Loewende, J. Martinsons, D. Ohfche, G. Mathers. No senakeem palika amata: N. Blawneeks, A. Pumpurs, B. Dihrikis, J. Sakkits, J. Weinbergs, A. Gichmanis, G. Steinbergs, Ch. Bange, J. Jägermanis, A. Uhbrandts, M. Buisch, J. Dombrowskis, Ch. Bergs, P. Lerchendorffs, K. Wegners, P. Linde, J. Pauls, S. Martinsons, T. Birks. Ch. Stocke, A. Dihrikis, D. Strihwers, Ch. Gibborn-Rosenbergs un N. Thomjons. — Preefschneeziabas zelschana notika 27. Janwari. Tika eezelti: K. Kalninsch — par beedribas preefschneeku; Ch. Bergs — par preefschneeka weetneeku; A. Pumpurs — par rakstu wedeju; N. Blawneeks — par mantas sinataju; J. Pauls — par gramatu wedeju; A. Uhbrandts — par labrlibas gahdneeku; J. Weinbergs — par ekonomijas un nama pahrsinataju. Bes tam pee beedribas preefschneeziabas peeder B. Dihrikis, tā sinatnibas komisijas preefschneeks.

— „Darbā“ atrohdam schahdu sinu pahr Rihgas komerzes banku: Schahs bankas grunts kapitals, kas uš 12,000 al-zijahm pa 250 rub. gabalā ir eematfahsts, tā tad pastahw 3 miljoni rublōs (reserwe kapitals bija 1874 gadā 35,534 rub. 27 kap.) un tahdā wihse tad zaur to ir deesgan stipris pamats listis. Behdejos gaddōs ta ari esohst itin labi pelnijufe, tā rehlini israhda, tad 1874. gadā ta esohst pelnijufe pahrahi par 330,000 rubl. un 1875 g. ari tikpat. Paswehle schai burfa tai bijufe pee J. G. Schepelera kantora apatōs skaitlōs 223,000 rubli un pee Lessera un beedr. 123,000 rbl. Bes minetahm sumahm wehl pee schahs bankas atrohдах wefseles ar J. G. Schepelera atdohfchanas parakstu, kas ir ari no konkursē krituscheem A. Wulff un beedr., G. Andreas un beedr. un ziteem 7 masakeem tirgotajeem parastitas par 131,000 rubl. un tad no kahdeem Anglu- un Frantschu-nameem par 95,000 rubleem. Zil no schahm wefselehm tiks wehl aismalfahsts, to newar nosazihst un tapeh; ir janogaida, kas notiks. Schi schahde bankas pamatus wehl newar faterizinaht, jo ta tiks zaur pelnu un reserwas kapitalu, tā zerejams, islihdfinata. Tikai atziju ihpafschneeki (akzioneri) no pagahjufcha un scha gada pelnas (dividendes) warbuht nelo redseht nedabuhš. Tee, kas pirmā jutumā atzijas sem zenas pahrdewa, dabuhš deesgan laiku fawu pahrschneegschanohs noscheloht. Bet teem, kas fawu naudu tē uš interesehm nolikufchi, newa it nelas to bihteēs, jo ta stahw drohschi un pee notildamas schahdes ta nefad newar tikt aistakta. Tahdās atziju bankās, kad leelata schahde noteel, papreefschu preefsch tahs islihdfinafchanas teel no pelnas kapitala nemts, kad ar to nepeeteel, tad nem no reserwe kapitala un kad wehl nepeeteel, tad kerahs pee grunts-kapitala (kas pee schahs bankas ir tee 3 milj. rbl.), bet lihdi no grunts-kapitala weena zetorta dala teel no nemta un atziju ihpafschneeki to truhkumu tublit no jauna ne-eemalfa, ir bankai pehz winas likumeem § 77 fawas darischanas jaslehdš.

No Kriburgas teel „Zeitungen f. St. u. L.“ sinohst, ka 20. Janwari tur atkal zaur wilku padarita nelaimē. Kahdas 4 werstes no dselszeka stanrijas wilks usklupis diweem semneeku kalpeem, M. Klawin un J. Samuska, un teem gihmi un rohkas fakohdis. Kahdas stundas wehlah winsch usbruzis trim semneekem, kas meschā pehz seena braukufchi. Diwi no scheem aif bailehm aifbehgufchi kohkōs, bet treschais, ar wahrdu Indrikis Needre, fagrahbis dalfchas, turejabs tam preti un zaur laimigu fiteenu pa purnu winam isdewahs wilku pagahst pee semes; pehz tam winsch to pawifam nogalinaja. — Wilks tikschoht no ahrsteem apflattis, lai waretu sinahst, waj naw traks bijis.

No Kohneses. Pagahjufchōs seemas-fwehtlōs Kohneses dr. Bl. fr. skohlā atgadijees schahds notikumis: Kā jaw daschs labš fwehtlōs teel ar schkinkibahm apdahwinahts, tā ari peeminets skohlotajs pee tahdahm schkinkibahm tizis, kahdas warbuht wehl neweens nebuhs dabujis. Wehlā wakarā tai 24tā Dezember, eenahloht diwas fwefchas dahmas pee skohlotaja, kufsch til ar fawu seewiau un maseem behrnineem tur dshwo, un fakohst: ka schahs scheem esohst fwehtku schkinkibas atnefufchas — un eelekoht gultā masu behrninu. Schahs esohst dsirdejuschas, ka schee esohst schehligi zilweti, tadeht lai nu nokristijohst scho behrninu Luteru tizibā un lai kohpjoht lihdi Turgeem; par it katru nodshwotu mehnesi tikschoht scheem 10 rubl. f. peesuhiti; — tad steigufchahs mudigi ahra un aifbraukufchas. Skohlotaja kundse eet tuwaku dahwanu apraudshst, — ja, mas behrninufsch gut lakatinōs eetihst. Wehl klahst peelikts weens knupihst ar daschadeem behrna lakatineem un spilwenineem, ari zukurs un weena pudele rumas.

R. J.

No Jaunpils. Widsenē mums schahds raksts peesuhitihst: Sinaschanas un Deewa atshischanā ir tahs wajadshgakahs leetas zilweta dsihwibas laika. Sinaschanas ir tas zetsch, pa kuru eedami mehš fawu mehreki jo drihsaki fashneedsam. Kur waram sinaschanas smeltees un mahzitees, tas buhs laikam kataran lasitajam sinams, prohti skohlā. Mufhu semju pagasta skohlas ir tahs pirmahs weetas, kuras pirmahs sinaschanu grandinufsch behrnu galwā un pirma Deewa atshischanas sehla behrna sirdi laisita tohp. Wehlaki, kad schi sehla jaw uhdihgufi un augt fahl, tohp tas stahdinufsch draudses- un augstahs skohlās kohpts un audsinahst, kamehr tas beidsoht itaug par leelu, kuplu un skaitu kohku, kufsch ari wehl ziteem daudš labuma atnef. Kad nu mans noluhks ir, schoreif pahr pagasta skohlu kahdus wahrduš runahst, tad lai paleekam pee tahs. Wisu pirms gribu kahdus wahrduš uš to jautaschanu atbildeht, kuru man kahds Jaunpileets preefschā zehlis un luhdsis, lai to zaur M. w. isstaidrotu, prohti: „Waj tas ir pareisi, kad skohlu uš augstu kalnu grib buhweht, kur peeseefchana gruhsta un uhdens truhkums leels?“ Zeen. lasitajs, ufaunojees, ka pirms scho jautaschanu tuwaki apluhko, wehl no fawas pufes kahdus wahrduš peeleeku, kuri ar scho jantajeenu stahw sakarā. Jaunpils pagastā atrohдах 410 pehdas angstis, tā nosaultais Kasu kalns. Widsemes lantkahrte winsch atrohnamis. Uš schi deesgan augstā un stahwa kalna gala ir nodohmajufchi pufš Jaunpileefchu pagasta skohlu muhrehst un pufš atmenu preefsch buhwes jaw ir fawesti. Nebrihnees, mihlais lasitajs, ka faku „pufš“ jo wifs pagasts ir uš pufš dalijees diwōs pulkōs. Weena pufe grib tur skohlu zelt un ohtra ne. Bet lai tas paleek, par to runasim

pehggala. Tagad lai apluhkojam to jautajeenu. Waj tas ir pareisi, kad skohlu us augstu kalnu grib buhweht, kur pee-ee-
schana gruhta un uhdens truhkums leels? Us scho jautajeenu
nebuhs laikam gruhti, atbildi doht. Skohlu us augsta kalna
uhweht ir nepareisi. Waj tas nebuhs par leelu gruhtumu
to waijadfigu materialu preeksch buhwes peewest? Waj ne-
buhs gruhtums malku un zitas waijadfibas peewest? Waj
ir katram tahds sirgs, ar kuru war drohschi no kalna leiija
brauft? Zil nelaimes newar tur seemu flidenä ledus-laika,
kad kalns ka stikka kalns isflatahs, notift? Waj ehla us
augsta kalna ta fasilidama ka semaka weetä? Kas wifu to
apdohmahs ar fapraschamu, tas pateesi fazihis, ka naw pareisi
skohlu us augstu kalnu buhweht. Un zil gruhtuma tur naw,
kur uhdens naw atrohnams? Ak, to gan daschs labais buhs
schoseem jaw jutis. Brauz nu katru reisi ar muzu kahdas
werstes us upi jeb zitur kur pehz uhdena. Ne, schim jauta-
jeenam nemas atbildes newaijaga, winfch pats jaw few at-
bildi dohd. Bet ka tad nu ir ar to kalnu, kur grib skohlu
buhweht? Zafaka gan, ka Kasu kalnam ir kahdas ihpafschibas,
prohti: winfch ir augtis, gruhti pee-ecetams un uhdens at-
rohnahs kahdu wersti no tahs weetäs, kur skohlu grib zelt
pawifam zita data. Un waj tas nu ir pareisi, ka pagasta
skohlu tahda weetä grib buhweht? Mufscham ne! Skohlas
ir ta nepeezeeschamaka leeta preeksch tagadejas pa-audses, ta-
pehz lai puhlejamees un dsenamees pehz skohlalm un wiau
plaufschanas. Lai nedohmajam wis: „Kad til ta usbuhweta,
kur un kahda weetä, par to mums naw data. Ka tee ziti
dara, ta darifim pakal!“ Ne, puhlesimees ar wiseem spehkeem
to angstaku stahwokli fajnuegt! Un us to lai Deews palihds!

R. Matfcherneeks.

No IIsu-muischas. Igahjuscha gada, tai 27ta Dezemberi
miehs IIsu-muischas lapds paglabajam Juri Korpowitsch,
kas jaw daschus gadus bij Johdupes uhdens-dfirnawäs par
seli bijis, bet nu zaur ahtru nahwi bij aigahjis Deewa pree-
schä zaur to, ka dsirnawu wahrpsti kshlejoht, no nejaufschi
dsirnawu rats wiau bij fagrahbis un til tahl eewainojis,
ka leelas jahpes zeechoht jaw peekta deenä fawu garu is-
laida, kur nu feewa un mass behrnini wiau ar gauschahm
afarahm apraud. Schis nelaimes notikums lai eri ziteem
der par mahzibu, ka newaijaga pahdrohscham buht, un dsir-
nawu rateem par dands tuwu pee-eet klah, kur azu-mielki
war fawu nahwi atrast. Sbrg.

No Preekules ir Lat. awisehm peefuhitita ka preeziga fina,
ka tur tagad materialu peewedoht preeksch jama skohlas nama
buhwes. Buhfchoht prahwa ehla un ruhme preeksch wairaf
nela 200 skohleneem aprehkinata. Us nama buhwi efoht fa-
beedrojufchees Preekules zeen. waldibas lungs barons v. Behr
ar Meschneeku un Auderes zeen. dsimifungeem un pagasteem.
Saweenota pagastu dwehsetu flaits fneedsotees pahri par
2000. Lihdschimiga skohlas ruhme efoht preeksch schi laika
waijadfibahm par masu.

No D (Augsemē). Gribu pastahstih pahr weenu
notikumumu weza gada beigäs muhsu E. krogga, kas jums is-
rahdihs, kahdi palaidneeki ari stary fainneekem wehl atroh-
dahs. Mineta krogga kahdi 10 krogga brahlifchi bija pehz
fawas mohdes wisadi ipreezajufchees, te us reis weenam R.
pagasta fainneekam B. eeschahwahs waren gudra eedohma.

Winfch fazija: „Kurfsch gribeer man makfacht pa 5 rubti,
no ta laifchohs 5 reises fitees.“ Krodhsineeks, no Namtali

zilts, atfauzahs: „Laidet mane, es wine fitife ar fim fitfneht
ar sprehdse galem, bet tu man gule bes kuftejanes, kad blaufe
waj grohsifehs, tad 5 ruble pafpehletas.“ B. fainneeks bij
ar meeru, nosteepahs lepni par bufeti un krodhseneeks ar pilnu
spehku jahla flaitiht. Guletajs bij gan wihrs ko wehts, ne
kufteht nekufteja, kaut gan fprahdse neprata johlu. B. lungs
nopurinajees prassija nu pehz teem 25 rubl., bet kroggeris
fmeedamees: „Tu jaw man efe labe weze fainmine, tu fini, ka
tas til bij pa fphafsem.“ Gan nu B. gribeja kroggerim
doht atpakal tohs 5 fiteenus, bet schis nenehma ne 1 preti,
fazidams, ka winfch efoht no „zitem laudem.“ Nu B. fuhds
pee D. pagasta teefas un peeprasa fawus 25 rubl. E kur
gohda prozefe! Palaidneekam palaidneeka alga. (Lat. A.)

No Aisputes puses, behdigi notikumuni. Tai 23. Dezember
ifg. g. pulstien 1ds pehz p. nodega Waltekös, Aisputes
aprinke, rewifora Krause ehrbergis. Lai gan pafschä deenas
laika uguns grehks iszehlahs, bet tatschu ihpafschneekam, Krau-
sam, pat nepazeeschama flahde pee mantibas notifa tamdehl,
ka pee glahbschanas naw neweena faprahtiga wadona bijis.
Pats ihpafschneeks Krause lungs nebija ap to laitu mahjas.
Bei wijas zitas mantibas un flahdes ir fadegufchas 3 ga-
tawas landfahretes, stary kuzahm ari bija Leel-Gseres kahrte
un par kuru ween wairaf ka 1000 rub. flahdes. — To
nakti no 25 us 26. Dezember nodega Disdurbes (Disdorff)
alus- un brandwihna-bruhfis un to nakti no 3. us 4. Jan-
wari sch. g. atkal Walteiku Piles rija. Pee pehdigas, ka
rahdahs, gan buhs besdeewigas rohkas fawu darbu paftrah-
dajufchas; ka arendators faka, nedetahm ne-efoht rijä ar ugumi
nelas darihis. Arendators rehkina fawu flahdi, bes ta, kas
winam pee rijas usbuhwefchanas no fawas kabatas buhtu ja-
peeelk, jo rija bij uguns apdrohschinafchanä semu apdroh-
schinata, 1500 rub. Ta tad ihjä laika daschi tuhkfstofchi
rubli ir par pelnu fchupu pahriwehrtijufchees, bes ka kahdam,
lab- jeb laum-darim no tam kahds labums buhtu atlehjis.
Lai Deews schehligs Tehws palihds teem ar mantibas flahdi
gruhti peemefleteem atkal zaur fchaklu un uszihigu strahda-
schanu, ar gadeem pee wiau ihjä laika pasaudetas man-
tibas kluht!! — C. Trautmann.

No Dinaburgas. Tai nakti no 12ta us 13to Janwari
tapa Krisburgas semneekem, 3 sirgi Bagulankas zeemä ar
bruhnahm kamanahm un eejuhgu nosagti: 1 dseltens sirgs 100
rub., 1 bruhns 70 rub., 1 farkans ar melnahm krehtehm 70
rub. wehrtiba. Ka taudis runa, tad buhfchoht to kahds at-
reebejs darijis: jo Krisburdsneeki efoht flihperu wefchanas
zemu famaitajufchi, tohs no gabala par 2. kap. lehtaki wef-
dami, nefa pilfsehtneeki un apkahrteji semneeki tohs bija
wedufchi. Bezais Mahrtinifch.

No Pehterburgas. Kara ministerijai finas bija nahkufchas,
ka stary teem 1874ta gada nodohiteem faldateem bijufchi
3381 prezeti, leela puje no wineem bija fewu un wairaf
behrnu leelas behdas mahjä atfahjuschi; wini ari bija tee
weenigi dehli no apmirufcheem wezakeem. Kaut nu gan mi-
nisterija atfihst pehz lifuma par nederigu, apprezetem doht
fawadas atfwabinafchanas, jo zaur tam dands fpeestohs ne-
flahjigi us prezeschamu, tad tomehr, eewehrodama ka pirma
jauna dohschana ir nodohiti tahdi, kas bija jaw agraki ap-
prezeti, kara-ministerija ir pawehli isbewufe, ka wisi tee, kas
1874ta gada nodohiti un bija prezeti un kam ir behrni, teel
us weenu gadu us biteti atlaisti un pehz schi pirma gada tife

peefkaititi referwai. Tee prejetee weenigee dehli no 1874ta gada dohſchanas, kam naw behrnu, netohp wis referwas ruldōs likti, bet war deht tam eefuhtihſt luhgſchanas rakſtus, ko tad pehſ eefpehjas eewehrohs.

Ahrfemes ſinas.

No Franzijas. Bahr ſenatoru zelfchanu Franzija tagad daſchadi ſpreedumi un ſinojumi laſami ahrfemes awiſes. Rahds Frantſchu tautas wihrs, kaſ meerigi ſawas tehwiſas buhſchanu ſin apſpreest, ſaka pahſ ſenatoru zelfchanu tā: Taiſnibu ſa-loht Gambettam, (paſihſtams Frantſchu republikaneets) leela eefpehja bijuſe pee ſenatoru zelfchanas. Gambetta bija pahſleezinajeſ un ſkaidri apſinahs, kaſhs ſwars ſenatoreem wal-diſchanas leetā un tapehſ gribeja, lai walſts un tauta pati pee ſenatoru iſzelfchanas nemtu jo pilnigu dalibu. Winſch ari ſinaja, kā waijaga iſturetees, ja grib Franzijas uſtizibu panahkt, prohti: bija ja-iſturahs meerigi, un apdohmigi uſ preekſchu jadohdahs. Uſ tahdu wihs Gambetta ſtrahdaja un tahdas dohmas winſch ari ſawas runās iſſazija, zaur ko winſch eefpehju pee zelfchanas panahja.

No Anglijas. Tas laiks, kur parlamentes ſpreeſchana ſahſtees, drihs gaidams un tā tad Angteem ir daſchs kaſ japahrdohma un uſ tam jaſataiſahs; bet diwi leetas naw Angteem pa prahtam, prohti ka Anglijas trohnamantineeſ, Wehles prinzis, wehl naw mahjas pahſnahzis, un ka Angtu kehneenee nodohmajufe uſ Wahziju braukt, tur paweeſotees; turklaht ari ta buhſchana eewehrojama, ka beidsams gadōs kehneenee pate maſ dalibu nehmuſe pee politikas darbeem parlamentē. Kahda Angtu awiſe nu uſaizina kehneenee, lai ta politikai par labu ne-atrautohs no dariſchanahm.

— Norfolkas herzogōs beidsamā laikā iſlaidis uſaizinaſchanaſ rakſtu, lai Angli ſametoht naudu preekſch apſpreestem katolu garidsneekem Wahzija. Schini rakſtā winſch iſſaka, ka Wahzija katolu preeſteri tā teeloht waijati, ka wineem ſawas weetas ja-atſahjoht un beſ maiſes japaleekoht, tamdeht winſch preekſch teem nodohmajis naudu ſalaſiht. Bet kā leekahs, tad winſch ar ſawu naudas laſiſchanu gan daudſ nepanahks, jo laudis it labi ſin, kahda ta waijaſchana ir Wahzija un ka katolu garidsneeki zaur ſawu preteſtibu pret walſts likumeem tilai tahdās ſprugās nahſ.

No Leipzigas teel ſinohts pahſ ſchahdu notikumumu: preekſch kahdeem gadeem kahds Kreewu jaunelis eeſtahjahs Leipzigas uniwerſitetē un ſtudeereja tur dabas-ſinatnibas ar tahdu uſzihtibu, kā ta reti redſama. Studenti augſti zeentija ſcho beedri, kura uſweſchanahs bija lohti ſmalka. Profeſori minetam ſtudentam pee ekſameka iſdewa to labako leezibas-ſihmi. Pehſ kahdahm deenahm pee weena iſ profeſoreem eenahkt kundſe un ſaka, ka wina newarohkt no Leipzigas ſchirtees, ne-iſſazijufe ſawu pateizibu profeſora kungam. Profeſors newaredams iſpraſt, uſ kam tee wahrdi ſihmejahs, un tahtaki praſidams dſird, ka mineta kundſe ir tas pats ſtudents, kaſ wiſus tohs gadus uniwerſiteti apmeklejis un tahdu teizamu ekſameni nolizis. Wina bijuſe apprezeta kahdam wezigam Kreewu ſiſtam un kad tas nomiris un nekahdu mantibu ne-atſahjis, tad wina nodohmajufe ſtudeereht un tā ſew dſihwes iſtikſchanu ſagahdaht. Wina peederohkt pee kahdas, paſihſtamas Kreewu ſiſtu ſamilijas. — Lai nu ſaka, ka ſeeweeſtim ne-efohkt uſzihtibas un ſapraſchanaſ preekſch augſtahm ſinatnibahm un mahzibahm.

No Turzijas. Kā kahdai Berlines awiſei teel no Konſtantinopeles ſinohts, tad tee Turzija dſihwodami Eiropreekſchi teeloht arweenu wairak no Turkeem ſpaiditi. Nekad naw Turki leelaku ihgnumu un eenihdeſchannu pret ſweſchneekem iſrahdijufchi kā tagad. Apſahrt ſtaigadami derwiſchi (Turku muhki) Turkus ſatrazinajoht, lai kriſtitohs apſaujoht un pee tizibas-kara nemoht dalibu. Daſchs derwiſchs tizibas trakumā til tahtu tizis, ka winſch kriſtigohs pee wahda peefauz, kuzi pa preekſchu buhtu nokaujami. Gan prohtams, ka ſchahda trazinajchana un muſinaſchana ari kriſtigeem teel ſinama; wini atraida ſawus deenafneekus, kaſ ir Turku tizigi un paſchi ne-eet beſ aſeem eerohtſcheem. Schahda buhſchana ari wiſas dariſchanaſ teel kawetas, turklaht wehl leels naudas truhtums, prohti preekſch walſts parahdu kuponu aiſmakſaſchanaſ gandrihi wiſa ſelta- un ſudraba-nauda iſdohka, tā ka ſchim brihſcham Konſtantinopelē tilai wehl redſama kapara (wara) nauda. Wirſneeki, walſts amata wiſiri un ſaldati naw dabujufchi ſawu lohni iſmakſatu. Starp laudim tagad leela nemeeriba. Starp Turkeem tahda tiziba iſplahtijufchs, ka nu buhſchoht Turku walſtei gals, un uſ tam ari ſihmejotees kahds wezs praweeſcha paſludinajums. Muhamed-neeſchi ari eſohkt gatawi, ja waijadſetu, tad ari ſawu walſti Eiropā atſtaht un uſ Aſiju aiſeet, bet pirms aiſgahjuſchi, wini grib atreebtees pee kriſtigeem.

— Bahr kara-buhſchannu Turzija runajoht japeemin, ka leelwalſtis Turku waldbibai eefneegufchas preekſchlikumu (pahſ to jaw ſawā laikā ſinojam) un pagehrejufchas, lai Turku waldbiba dohdoht ar rakſtu atbildi, lai buhtu wehlaſ leeziba rohkā.

— Bahr Herzegowineeſchu karu runajoht japeemin, ka Herzegowineeſchu lehgeri nonahkufe kahda duhſchiga jaunkundſe, wahrdā Markus, iſ Hollandes. Dahrzu Turku johbenu apjohſufchs un ar ſkaiſtu rewolweri pee ſahneem wina jahjoht no weena nemeerneeku pulka pee ohtra, tohs uſ ne-apnikufchu karofchannu paſtubinadama. Birno reiſu ar nemeerneekem ſatildamahs wina ſahkufe bagatigi naudu kaiſiht, ſazidama: „Schē juns, karewi! nemat un padſenat Turkus! eſ juns palihdſeſchu, zil man ſpehka buhs!“

Balti wahrdi.

(Statees N 3.)

Jaunais kuptſchis, kaſ zittahrt labpraht mehdsā lihds ſpeh-leht, ſchoreiſ pee tam ne-atrada nekahdas luſtes. Winam bij tā, kā tad kahds tam ſtahwetu pee labajeem ſahneem un wina auſis tſchukſtetu: — Til pilns ir ari tawō grehktu mehſ. Wehl til maſ biſchliks truhtſt, tad wiſs ees pahri un tad tawōs dſihwibas ſelts un ſudrabs peederehs tam taunam garam, kaſ ar tewim lihds ſpehlejis ſchahs dſihwes grehzigas ſpehles.

Gan nu ari kuptſcha beedri to zenſahs peerunaht, lai atkal ar ſcheem ſpehletu, bet winſch paſlauſija labak tai ne-redſamai ſubinaſchanaſ un ſteidsahs ahra no ſchenka iſtabas dohdamees apakſch beſwainigas debes. Winſch ſteidsahs uſ preekſchu un aiſgahja meſchmalā pee kahdas wezas leepas, eekſch kuras miſas tas preekſch 20 gadeem ſawu wahrdū bij eegreeſis, kad tas wehl Deewu tureja preekſch azim un eekſch ſirds. Tur aiſtizis winſch eeraudſija, ka kahds plezigis wihrs preekſch leepas noſtahjees nehma zirwi rohkā un kaiſjahs leepai zirſt pa kahjahm un to gahſt gar ſemi. Kup-

ſchis ſanehna zirtejam aif rohlaſ un to tureja, lai taſ ne-
nomaitatu wina mihtu leepu, bet taſ no wina rohlahm iſ-
rahweeſ zirta til dikti, ka wiſſ kohle ſkaneja un wina ſaru
ſarini trihzeja. To redſoht kuptſcham bij ta ap ſirdi, ka
kad taſ afaieſ zirwiſ zirſtu wina diſhwibaeſ kohku. Winſch
ſita pee ſawahm kruhtim, greeſahſ aplahrt un no brihſcha
tapa par labu zilweku. Tit brihniſchkeigi ir zilweka atgree-
ſchanaeſ zeli! Wina tehweſ ween to nebij iſdarijieſ, bet ari
ta pilna glaſſe un taſ afaieſ zirwiſ, ko taſ ſkungeſ tam
preekſch azim ſtahdija.

Balta ſahbſchâ diſhwoja 80 gadu wezſ ſkohlotaſ, kaſ
ſawoſ ſpehka gaddoſ bij bijieſ mahtigeſ ſkohlmeiſterſ, bet nu
ſawoſ wezâſ deenâſ bij palizieſ behrneem par apſmeeklu un
mehdiſchanaeſ mehkei. Baltaiſ arween jo wairak noſkuma,
redſedamſ ka behrni gohdiſgu wezu ſkohlotaſu nerroja un meh-
dija. Un kad kahdreieſ lauffargeſ tahdâ pat behrna prahtâ
ſazija: „Ko par to wezo wairſ iſtaieſiht; winſch naw wairſ
neka wehrteſ,“ tad Baltaiſ tam atbildeja: „Preekſch Deewa
wezaiſ wehl tagad tilpat daudſ wehrteſ kâ preekſch 20 gadrem,
kad muhju laudieſ ſazija: „Mumſ til ir leelſ ſkohlotaſeſ,
kahdu til lehti newar atraſt.“

Tapehſ to tagad buhſ ta gohdaht, kâ tee lautini kahdâ
zita apgabala gohda ſawu wezu mahzitaju. Taſ Deewa
kalpſ jaw ir atneſieſ tahdu augſtu wezumu, ka nu to rakſta
ar apgreceſtu 60 un eekſch wina ſirmaſ galwinaſ bij til
ſkaidri Deewa wahrdi.

Gan daudſlahrt trahpijahſ, ka azieſ wezu wihru peewihla,
kad taſ no miruſchu ruleem, kuruſ keſterieſ rakſtija, aiſmigu-
ſcha wihra weeta laſija kahdaſ ſeewaeſ nahweſ peemianu. Ari
rohlaſ pee tam bij wainigaſ, kaſ arween drebeja, ka papihreſ
trihzeja un grahmata eekſch tahm trihzeja, zaur ko wahrdi
preekſch azim kâ danzoht danzoja. Bet eekſch ſpredikeem,
mahzibahm un ſakramenta dariſchanahm, taſ prata daudſ la-
baki neka daſch jaunſ. Tapehſ wina draudſe to zeenija kâ
kahdu praweetu un neweeneſ puika ne-eedrohſchinajahſ to Deewa
kalpu mehdiht waj apſmeet, lai gan wiſeem bij ſinamſ, ka
iſtabaeſ meita tam ſekaeſ rohkâ eedewa, ka taſ kreieſo ſeki ne-
apantu labaja un labo kreieſaja kahja. Ka jaw ſaziju, wina
draudſe to zeenija ka kad tam eekſch peereſ krunlahm buhtu
rakſtihtſ: „Preekſch ſirmaſ galwaſ tew buhſ pazelteeſ un to
wezu wihru gohdaht. Tapat ari jumſ waijadſetu gohdaht
ſawu wezu ſkohlotaſu un kad winſch uſ peewahrteſ ganu
ſtarpâ apſehdeeeſ, dohmadamſ ka buhtu ſkohlâ, ar trihzedamu
baſſi uſnem kahdu dſeeſmaſ meldiju, jeb teem eeſahſ nopra-
ſiht tohſ peezuſ galwaſ gabaluſ, un ſehni tad to eeſahſ ap-
ſmeet un iſmehdiht, tad jumſ tohſ nebehdneekuſ waijadſetu
pahrmahziht, kamehr wini eekſch ta weza atſihſi Deewa kalpu
un to eeſahſ zeenihſ. Bet pee jumſ tagad eet ſkiltaki neka
praweeſcha Eliſa laiſoſ.“

Zitu reiſ krohga brahliteſ labi nogurieſ apſehdahſ uſ benka
pee Balta un tam eeſahka ſuhdſeht, ka wehwera dehlſ Janieſ,
no ta laika, kad taſ no reiſoſchanaeſ mahjâſ pahrnahzieſ, iſ-
leekoteeſ til lepnieſ un ſwehtſ, ka kad taſ nemeſ krohga ne-
buhtu bijieſ un ar winu uſ weenaeſ grihdaſ danzojieſ. To-
mehreſ Janieſ ſweſchumâ nebij wiſ palizieſ lepnieſ, bet taſ bij
pahrwehrteeeſ par jaunu labaku zilweku, kaſ to nelabu prahtu
uſ dſerſchanu, ſpehleſchanu un danzoſchanu zetaſ bij atmetieſ.
Tapehſ Baltaiſ dſerulim un wina baſſiſchanahm atbildeja:
Baſnizaſ tehweſ Ambroſijueſ ſtahta no kahda jaunekla, kaſ

zaur Deewa ſchehlaſtibu nahzieſ uſ zitahm dohmadm, pehſ tam
kad taſ papreekſch ilgu laiku bijieſ ſawaldſinahtſ eekſch kah-
daſ Delilaſ zilpahm. Lai tahdai pohſta diſhwei waretu glu-
ſchi atrauteeſ, winſch aiſgahjieſ uſ tahlu, ſweſchu ſemi un tur
palizieſ, kamehr pilnigi ſajutieſ, ka Deeweſ tam eedewieſ jaunu
garu, ſirdi un prahtu, kaſ ſtaiga ween to labu zetu.

Kad nu ſchis pahrlabohtſ jauneklieſ mahjâſ pahrnahzieſ un
kahdâ wehlâ wakarâ zaur tumſchu maſu celina uſ tehwa namu
ſtaigajieſ, tad wina grehka draudſene tam preti nahkdama ſa-
zijuſi: „Al, kahdeſ nu tu lepnieſ palizieſ, it kâ kad mani ne-
maſ nepaſihtu. Redſi, eeſ eſmu ta pati!“ Tad jauneklieſ
tai garam behgdamſ atbildejieſ: „„Bet eeſ wairſ taſ patſ
ne eſmu!““

Pee ſcheem baſnizaſ tehwa wahrdeem geld ari kahda lih-
dſibina iſ dabaeſ walſteſ: Kahda meſcha bumberite auga ehrl-
ſchku kruhma, zeta malaſ garam ſkreieſoſchahm aitaſm wilnu
iſpluhkdama un tohſ iſſmeedama, kaſ garam eedami, winaſ
augluſ noraudami un paſmeekedami peeri ſarauza. Pehſ tam
dahſneekſ to bumberi iſzehla iſ ehrlſchku kruhma, eeſtahdija
dahſâ un uſpohteja. Nu ta neſa ſalduſ, gahrduſ augtuſ,
kaſ zilweku azieſ eepreezinaja un ſirdieſ eelihgſmoja. Attable-
jeem ehrlſchkeem un dadſcheem taſ reeba, tadeht tee ar ſa-
weem dſeloneem uſ brangu bumbereeſ kohzinu rahdidami ſa-
zija: „Redſi, zil lepnieſ winſch iſleekahſ, it kâ taſ nebuhtu,
lihdiſ ar mumſ, beſwainigeem jehreem wilnu iſpluhzieſ un ga-
ram eiſoſchuſ laudieſ nerrojieſ.“ Tad pohtetaiſ kohzinſch teem
atbildejieſ: „„Zuhſ eſeet tee paſchi, bet eeſ taſ wairſ ne-eſmu.““

Baltajam labi ſtahtini bij arweenu pee rohlaſ, tapehſ daudſ
wihru un puieſchi, it ihpaſchi pa ſwehtdeenahm no krohga
eeſchanaeſ atraudameeſ, noſehdahſ pee klibâ un klauiſjahſ uſ
wina balteem wahrdeem ſawaeſ pihpiteſ ſmehkedami, kamehr
winu mahju ſturſteni wiſ tahlim ſahka kuhpeht, ſihmedami
ka nu ſeewaeſ uſlikuſchaeſ wakarinaſ wahrteſ un gaida ſawuſ
wihrinuſ pee meelaſta. Paſtaſtiſim ari muhju klauiſtajeem
kahduſ no teem ſtahtineem, kuruſ Baltaiſ ſaweem weeſeem
mehdſa paſneegt:

Kahdâ pilsſehtaſ tapa weeneſ ſtudentſ uſwilkteſ pee karata-
wahm, ne til augſtu kâ wezu laiku Hamaneſ, nedſ ari gohdi-
gaſ uſweſchanahſ labad; jo leela muhkſeru bunte, ar kuru
taſ it ihpaſchi pa ſeemas garahm tumſibahm aplahrt ſtai-
gaja un weenu pehſ ohtru raudſija eeſahſt ſweſchu durwu
zaurumâ, leezinaja ka winam gari pirkſti un melna dwehjele,
kaſ ſneedſahſ pee zita mantibaſ un bagatibaſ. Tomehr mel-
nais ſtudentſ gribeja ſpohſchi ſpideht un taiſnoteeſ paſauleſ
azieſ; jo uſ medieſchanu iſeedamſ winſch ſawâ lambariti uſ
lohgu atſtahja ſwezi degam, lai ziti wina mahjoſli gaiſmu
redſedami dohmatu, ka winſch ir mahjâſ un darbojahſ av
ſawahm grahmataſm, gaiſmu mihledamſ, gaiſmu mehledamſ.
Bet wina muhkſeru ſchwarſchkeſchana to bij iſſkandinajuſi par
tumſibaſ ſtudentu, tapehſ poliziti to nemelleja wiſ wina gai-
ſchâ iſtabâ, bet melleja tumſibâ ſweſchâſ kaktâſ, kamehr to
kâ peli ſatwehra pee ſweſchu lauſchu ſchinkeem, deſahm un
wiſleekakeem dahgumeem un to tad aiſweda uſ tureeni, uſ
kureeni wina kahjaſ paſchaeſ no ſewieſ nekad negahja.

Tâ eet wiſeem Warieereem, Wilſtereem, leekuteem, mutes
kriſtugeem, beſwainigeem, gludeneem kuhmineem; lai gan trihſ
ſpohſchaeſ lampaeſ degtu winu ſwehtuligaſ iſtabâ.

(Eurpmal beigumſ.)

Ja tew buhs taisniba, dabusi jaunus swahrkus, bet ja buhsi melojis, tad dabusi labu pehreenu.

(Pateesigs notikumš.)

Kad es biju 9 gadu wezs, tad mans tehws mani eedewa pee Gr. mahzitaja G. J. Lz. par sohsu ganu, un par to lai mani seema rakstih mahza, grahmatu jaw mahzeju lasiht. Bet nedabuju rakstih mahzitees, rudeni paliku slims, un tehws weda mani atpakal mahjas.

Tur kleshgaintes ganoh, man ta gadijahs. Pret rudeni weena jankā deenā, es isdsinu sohsis no upes un dsinu us lauku garam mahzitaja ahbotu dahrsam: ahboti un bumbeeri flaiisti man azis spihdeja, bet es tohs ilgi nekahroju, jo es sinaju, ka dahrsneeks waj zeen. mahte man eedohs. Un mana mahte bija mani atwadidama mihligi mahzijusi. Wina fajija: „Dehlin mihlais, nenemi, kas tew nepeeder un nemelo kad ari wainigs esi.“ Es winas wahrdeem zeeti pallausiju.

Ta gar upes malu staugajoh, isfrehja weens mas dseltens putnisch no weena kruma, es winau gribeju nokert. Bet lihds rohku waj zepuri gribeju uslikt, ta winsch tahtaku nofrehja. Uj weentreis par schohgu pahr ahbeku dahrsā. Es pakal, isdsirschu, ka weens pee puku nama ar funeem spehle, es dohmaju tas ir dahrsneeka Zehlabs, teku tur, un luhgschu lai winsch man palihds to putninu nokert. Bet, — ko es eeraugu! Paschu mahzitaju, es isbihjees, ko waru, frehju atpakal, zitus bumbeerus, kas semē, famihdams par schohgu pahr pee sawahm sohsim. Mahzitais gan fauja! „Matscha! Matscha! nahz atpakal, kapehz tu behdsi?“ Bet es negahju wis.

Bufdeenā bija mahzitajam weesi, bet fulainis mani tilpat eewed pee mahzitaja. Mahzitais man prafa. „Ko tu dariji dahrsā? un kapehz no manim behdsi?“ Es raudadams istahstiju no fawa putnina. „Tad tu ne ahbotus ne bumbeerus ne-ehdi ne ar zitu kahdu flahdi nepadariji?“ „Nē, tik 2 waj 3 bumbeerus sfreedams faminu.“

„Ha! ha! ha!“ weens fwejschais lungs smehjahs. „Tas ir puika, bumbeerus ar kahjahm famin un ne-ehd; tas newar buht.“

„Waj tu pateesi neweenu ne-ehdi?“

„It neweenu paschu,“ es atbildeju.

„Nu, labi, redsesim ja tew buhs taisniba, dabusi jaunus swahrkus, bet ja buhsi melojis, tad dabusi labu pehreenu. Eij, pagaidi us leewenehm.“

Tur atradahs jumprawa ar sirnu kurwi, tee man bij japalihds islaupih. Bats mahzitais isnesa glahsi uhdēna. Schē dser Matscha, tas ir taisnibas-uhdens, redsesim, waj tew buhs jauni swahrki, waj pehrens.“ Es panehmur glahsi un isdsheru us weenu wilzeenu. „Tas ir labi,“ Mahzitais fajija, un eegahja pee faweem weeseem.

Nu isnahza zeen. mahte ar behdigu waigu, wina manus noglaudejusi fajija: „Mihlais dehlin, ja esi kahdus auglus ehdis, faki taisnibu, eesim abi mahzitaju noluhgt, es sinu, ka winsch tad peedohs.“ Es winas rohku nobutschodams atfaku: „Es ne-esnu it neko ehdis.“ Bet ar tuhliit man duhscha aptezejahs. Es jahlu dsegoht, jumprawa man pasneedsa blohdu, lai tur eefschā splaudoh; un wairaf ne ko ne-issptahwu, ka to, ko biju brohlastā ehdis.

Mahzitajs un tee fwejschi lungi isnahza smeedamees. Nesinu ko wini runaja, jo wahziski nejapratu. „Tew taisniba Matscha.“ Mahzitajs fajija. „Tu dabusi jaunus swahrkus.“ Wini ajsghja prohjam. Bet zeen. mahte palika tohti pree-

ziga, lila lai jumprawa man ehdeenu isnes, un pati dewa man tahdu farkanumu eedsert, fajidama: „Tas ir labi dehlin, ne muhscham nemelo, tad tew wisur labi flahsees, jo meloschana ir pirmais grehku eefahkums. Pa-ehdis man atkal palika duhscha laba.“

Tai paschā deenā pret wafaru tapu atkal pee mahzitaja faukts, es eegahju pee wina, rakstamā kambari, tur atradahs weens fwejschs wihrs, kas ar mahzitaju runaja, tam bija gara flisna rohka, tas man leel swahrkus nokehrbt. — Al! manu baltu deeninu! es dohmaju nu mani fajees un tad graisihš, raudedams kritu es mahzitajam pee kahjahm schehlastibu luhgdamees. Wini abi smehjahs, fajidami: „Tewi waijaga nomehriht, zil leels tu esi.“ Un tas fwejschais mani ismehrija. Rohkas, kahjas, garumu un resnumu, es nesinaju, ko tas wis nosihme, jo es nekad nebiju mehrihts. Mahzitajs man wehl eedewa flaiistu grahmatu. Singu lustes pirmu dafu un mani atlaida.

Pehz 2 nedetahm fwehtā rihā tapu atkal pee mahzitaja faukts. Gegahju sahlē, winsch ar zeen. mahti kaseju dshera, abeem rohkas nobutschojis stahweju. Zeen. mahte man tasi kaseju ar baltu maisti eedewa, fajidama: „Man leels preeks par tewim, ka tu taisnibu runaji, nu tu dabusi jaunus swahrkus.“ Un tohs ar tuhliin mahzitajs man eedewa, un wina man bifes ar westi pasneedsa, tad wehl 4 pimberus preeksch zepures eedewa. Es no preeka raudaju un nesinaju ko dariht. Beidsiht abi man wehl mihligi mahzija, ko tagad wehl ne-esnu aismirsis.

Bet tagad schi laika dascheem jauneem sehneem taisnibu runaht ne ir mohde. Jo kas labi mahf meloh, tas dabu jaunus swahrkus; bet kas taisnibu runa, dabu pehreenu.

Wezais Mahrtinisch.

Preekschrafsti

preeksch Widsemes lauku skohlahm no Ewangelistas-Lutheri-flas tijibas.

I. Skohlasbuhshanas eerikte.

(States Nr 1.)

D. Par skohlu, skohlmeistere un skohlas-behrnu ustructurešanu.

§ 38.

Pagast-skohlu namus un tahs pee tahm waijadisigas wirtschaf-tes-ehkas usbuhweht un peeklahjiigt ustructureht, peekriht tam peederigam pagastam, ja preeksch tam nerohnahs femischligas dahwinafshanas, no privat laudim dohtas; tapat pagastam peekriht gahdaht par skohlas kurinafshanu un apgaismoschanu.

(Seinn. lit. no 1860 § 589 un Seinn. lit. no 1819 § 516 plt. 11 un 13.)

§ 39.

Kad muischas dsimtskungs semi nedohd preeksch skohlas-eetaifshanas, tad pagastam ir brijw nopirkt klauksbas-semes dakas preeksch zelamabm pagast-skohlahm, wisleelalais 3 puhra-meetas preeksch latras skohlas, bet ar to nolitumu, ka schi peespeeschama pahrdohshana nekahda wihse ne-aisteel tahs peederigas semneela mahjas nepeezeeschamas un wiswaijadisigakas dakas. Ja tahs pahrdohdamas semes ihpafschneets un tas pagasis sawā starpā ar labu nespehi salihgt par to atlihdsinafshanas malfas sumu, tad ta peederiga teesa par to spreedihs, dibinadamees us semneeku litumu no 1860 § 44.

(Wifangsti apshprinahts Baltiski guberniju tomitejas nospreedums no 4. Juni 1865.)

§ 40.

Draudses-školas namus ar waijadfigahm wirtschafstes-ehfahm usbuhweht un peeklahjigi uftureht, peetriht tai Ewangelistai Lutheristai basnizas-draudsei; schai ir jagahda par turinafchanu un apgaismoschanu, ja preefsch tam warbuht nerochnahs fewischi-gas, labprahhtigas dohschanas.

(Semn. lit. no 1860 § 588 un Semn. lit. no 1849 § 644.)

§ 41.

Ja pagast-škohlmeisterim no laba prahta naw nowehleta augstata lohne, tad winam par sawu darbu, — bes ta winam pee-nahlama brihwofhrtela un turinajamas malkas, — wehl jadabu:

- a. wislabat un ja eespehjamš, weens semes gabals no wismasaf 7 dahldereem, to winsch lai bruhke, neso ne-atmaksadams, — jeb tahs semes weeta wismasafajš 100 rubl. lohnes, — ja pee schihs školas aprinka wairaf nepeeder la 200 Ewangelistas Lutheristas wiht-reefchu rewisijas-dwehseles;
- b. wislabat un ja eespehjamš, weens semes gabals no wismasaf 10 dahldereem, to winsch lai bruhke, neso ne-atmaksadams, — jeb tahs semes weeta wismasafajš 150 rubl. lohnes, — ja pee schihs školas aprinka wairaf peeder la 200 Ewangelistas Lutheristas wiht-reefchu rewisijas-dwehseles.

Tani lohne, kas pagast-škohlmeisterim wismasaf jadabu, ari ja-eeskai ta dahwinata seme, kas pagast-škohlai naw dohta no pascha pagasta, bet ari no zitas puses, ka ihpafchi no muischas dsimtskunga. Bet ja škohlmeisterim pee lohnes flahht wehl nau-das palihdsiba nahht no zitas puses, jeb ja winsch ari lohni dabu par zitu tahdu amatu, tad schahdi eenahhtumi naw ja-eeskai tani lohne, kas winam wismasaf jadabu.

(Semn. lit. no 1860 § 594 un gubernijas waldbas patente no 31. Mai 1871 Nr. 52.)

§ 42.

Tas pagasts, tur pagast-škohlmeisteris stahw amata, malka wina galwasnaudu.

(Senata utaje no 5. August 1826.)

§ 43.

Škohlmeisteri ar škohlwaldbas atwehleschanu, drihst usnemt til tahdus leelus amatus, kas wiaus ne-aistawe.

(Semn. lit. no 1860 § 594.)

§ 44.

Draudses-škohlmeisterus lohneht, peetriht Ewangelistai Lutheristai basnizas draudsei. ja ta lohne naw apgalwota zaur ziteem nolikumeem, la par prohwi zaur to nolikumu par basnizas fu-lainu-eeenahhtumeem. Basnizas draudse ari lihdsina draudses-škohlmeistera galwas-naudu.

(Semn. lit. no 1819 § 517 ptt. 13.)

§ 45.

Školas-behri par školas-laitu ar waijadfigo usturu ir ja-aggahda no saweem peederigeem, jeb no teem, pee kam wial stahw deenesta; behri, kam wifas zitas aplohpshanas truhst, pa-gast-školas ir usturami no saweem peederigeem pagasteem.

(Semn. lit. no 1819 § 516 ptt. 4.)

E. Par školas-kassahm.

§ 46.

Škohlaim par labu un ihpafchi preefsch mahzishanas un rashishanas-lihdsektu eegahdashanas latra pagasta war eetafshht školas-kasses, lam tee eenahhtumi pastahw is labprahhtigahm nau-das-dahwanahm.

(Semn. lit. no 1860 § 594.)

§ 47.

Tahs sumas, kas eenahht školas-kassa, teel eemakfatas pee kirspeles škohlwaldbas, kas to naudu walda fewischiigi preefsch latra pagasta schirtos rehtinumš. Par pagast-školu kassahm kirspeles škohlwaldbas rehtinumu jef preefscha konwentam.

(Semn. lit. no 1860 § 594.)

(Turpmat wehl.)

Iffkaidrojums.

Behrnaja gada „Mahjas weefa“ № 52 atrohdahs raksteens par Ehrghemes draudses škohlotaju Schmidt kungu, kusch teel apwainohs, ka behrnus auksta laika tadeht no školas us mahju raidijis, la to wezaki naw waijadfigu prowiantu peewedufchi u. t. pr. Pats tahs školas bijis mahzellis pasihstu tiklab školas eerikti la ari kreetnu, tagad ar firmu galwu puschlotu škohlotaju, tapeh; turu par sawu beenahhtumu to pret tahdu nizinafchanu aistahweht.

Kohp-ehshana pastahw Ehrghemes draudses škohlai jaw tikpat ilgi la škohla un škohlotajs, t. i. wairaf la 30 gadus, bet kad prowianta data bij agrakos laikos til masa eedalita, la schinis laikos ar to newareja zauri tilt, tad škohlotajs labprahht bij ar meeru, kad wezaki behrnus paschi ar sawu maiši škohlai wadija, zaur to ar laitu kohp-ehshana nihla. Bet pehrnaja gada draudses konwente kohp-ehshanu, kas no wifas pafaules par derigu atsihta, atkal stipri eeweda, nolika leelaku prowi-anta dalu un eelika no draudses weenu fainmeezi, kura behr-neem ehdeenu wahra, prowiantu fanem un isdohd, tad škohl-otajam par laimi ar prowiantu tagad nekahda darishana.

Gan teefa, la škohlotajs behrnus us mahjahm raidijis, bet newis tapeh; ka bes prowianta nahhtufchi, bet tapeh; ka školas waldischana škohlotaju pahrrahhuse par to, ka tahdus behrnus škohlai peenehmis, kas pee kohp-ehshanas dalibu nenem un pawehlejusi tahdus no školas israidihht.

Lai peeteel schi ihsumā dohta iffkaidroschana, jo no tahs war redseht la rakstajis aif nepateefibas deka flehpdamees gribejis wezu wihru par neekeem neslawē west, to zaur lawi-sehm apwainodams; jo kad škohlotajs pateesham pee tam buhtu wainigs ka behri pa to paschu zetu, kuru škohlai nahhtufchi, us mahju eedami gruhhti fashlimufchi, tad laitam ne-truhhtu fuhdsjetaju, kas pee školas waldischanas par to fuh-dsetu, bet newis awises daudsinatu. R. R.

Dselszela branzeeni.

1) Us Dinaburgas zela.

No	Rihgas isbrauz	plfti.	min.	plfti.	min.
	nonahht Strihweru stanz.	10	15 rihā;	6	30 walarā
	" Krišburgas "	12	20	8	35
	" Dinaburgā "	2	6	10	21
	" "	4	55	1	10
No	Dinaburgas isbrauz	6	10 rihā;	8	40 walarā
	nonahht Krišburgas stanz.	8	32	11	2
	" Strihweru "	10	15	12	45
	" Rihgā "	12	30	3	—

2) Us Rihgas-Milgrahwja dselszela.

No	Rihgas isbrauz	plfti.	min.	plfti.	min.	plfti.	min.
	nonahht Milgrahwja isbrauz	6	15 r.	11	50 d.	4	40 peenā.
	" "	7	20	2	—	5	40

3) Us Rihgas-Bolderajas dselszela.

No	Rihgas isbrauz	plfti.	min.	plfti.	min.	plfti.	min.
	nonahht Bolderajas isbrauz	12	— d.	4	30 d.	8	45 walarā
	" "	7	45 r.	2	50	6	5

4) Us Jelgamas dselszela.

No	Rihgas isbrauz	plfti.	min.	plfti.	min.	plfti.	min.
	nonahht Jelgama	9	50 r.	2	10 d.	8	15 w.
	nonahht Auje	10	58	2	28	9	17
	" Roschailds	—	—	4	32	11	9
	" "	—	—	5	54	12	23
No	Woschailkem isbrauz	4	25	—	—	7	48
	nonahht Auje	5	44	—	—	9	1
	" Jelgama	7	39	—	—	10	50
	" Rihgā.	9	12	5	—	12	11

Iffkaidrojums.

Pahr Baltijas general-gubernatora nahwi fkojohht un R. w. № 4 tal-sids eespeeshohht ir mišjees: ne wis 7ta, bet 17ta Janwari augstais langš mirts.

Atbildedams redakcijas Genš Plates.

Sludinafchanas.

No Stalbes pagasta waldifchanas teel sludinafste, ta 20. Februari sch. g. tiks 250 puhru rubfu, 200 puhru auju un 100 puhru meeschu is fchejeenes pagasta magasibnes wairakfoblitajeem pret tublit famafschanu pahrdohfti.

Stalbes pagasta waldifchanā, 26. Janwari 1876.

Stohlotaja ar labahm leezibahm, kas kreetnu fee-weeschu rohkas darbu proht eerahdist, ka ari wehl zitās mahzibās war siundas doht un gribetu to weetu pee Smiltenes draudfes meitu-fkohlās usnemt, lai peeteizahs Smilteneē pee mahzitaja S. Gulete.

Zaunas meitas,

turahm patiktohs skrohbereschanu un us mafchini fchubt gruntigi eemahzitees, war peeteitwes Baltes-eelā N 13, apafschajā tahschā, pa labu rohku.

Drumeenā (pahē Beshim) teel no Surgeem sch. g. preefch mashinas keegelu zepfa kreetnis keegelnests mellehts. Turwalas sinas turpat muifchā. 3

Launelaina muifchā teel no Surgeem 1876. gada weena kreetna fainneeze melleta, kura ari faprost ehdeenus wahriht. Tahs, kuras fcho weetu gribetu peement, lai driifumā peeteizahs turpat Launelaina muifchā.

Lai 17. Februari 1876 tiks Jaunpils pagasta fcholās nama (no muira)

buhweeschana isdohta,

un tapehē muhrneeti un buhwmeifsteri, kuri fcho darbu griw usnemt, lai minetā deenā pee fchahs pagasta waldibās us falihgghānu atnabl.

Jaunpils muifchā, 26. Janwari 1876.

Weetalwā,

22. Februari sch. g. buhs teaters.

Sahltums pulkst. 5½, pehē pufdeenas. Pehē tam weefigs wafars. 2

Skultes dfeedataju = sahlē.

Swehiden, tai 8. Februari 1876

weefigs wafars

ar dfeedafschānu un danzofschānu.

Sesahlums pulkst. 6 wafarā.

Preefchneeziiba.

Weenas bafnizas ehrgesles

ar 8 balsim, 4 arschinas 10½ werscholu platas, 5 arschinas 15 werscholu augstas, ir par 1,100 rubl. pahrdohdamas pee ehrgelu-buhwetaja A. Martin, Ahgeles kalnā, Kalna-geema eelā N 5.

Schis augfcham minetahs ehrgesles teel tagad Gertrudes bafniza pee swehidenas Deewafafschānas bruhketas un ir zaur fawu kreetnu un stipru buhwi, ka ari zaur fawu stabulu jautu fkanu pa weenai un wifas balsis lohpā, par lohti teizamahm ifrahdiufschahs. 2

C. Lowide, ehrgelneeks pee Gertrudes-bafnizas.

W. Bergner, ehrgelneeks pee Domas-bafnizas.

Weena jaun-usbuhweta mahja,

tur war bohdi waj wihnufti eetaiffti, teel tublit sem labem nolihgumeem pahrdohfta Masfawas Uhr-Rihgā mafā Kalnu-eelā N 15. Turwalas sinas turpat pee fainneela

Lebedewa.

Dimeier muifchā

pee Dfienawu grahwa war few dabuht semi, tur mahzitas war buhwest us grutes-zinse.

Ir pahrdohdami

600 gabali lohti stipras faufas fugu-brangas un buftes (Buchten), 2 leeli ohfola fahwi (Steven) libfs ar kihu un rollswinu (Kiel und Rollswien) fahdas 85 pehdas gari un 14x14 zoli refni. Teel us pagehreschānu peeteleti jeb kura Rihgas fubras fihluma weeta. Klahrtas sinas dabujamas Wez-Salajes damf-fahgu-dfienawās.

No jensures atwehlehts. Rihgā, 30. Janwari 1876.

Drikshtis un dabujams pee bilfchu- un grahmatu-driketaja Ernst Plates, Rihgā, pee Beshtera bafnizas.

Te klahrt peelikums ar sludinafchanahm.

Zaur fcho man ir tas gohds zeen. andeles-draugeem finamū dariht, ka es Meschtschanina namā, leelā Sinderu-eelā Nr. 15, sem to firmu

Alwill Berg

jaunu

tapetu=bohdi

esmu atwehriš.

Lehtas zenas un kreetnu apdeeneschānu apfcholidams paleeku ar zeenifschānu

Alwill Berg.

! Daschadi bifeneeku eerohtschi !

ka

tee wifū=gresnakee un aridjan lehtakee

rewolweri

ar preefchas= un pakal-pufes lahdeschānas eerikti,

turi teel nosaukti par:

Adama=, Volta= un Lesauschensee=rewolwereem,

tad wehl aridjan

diwu= un weena-fkrohbru jahrtneeku, gehgeru, jaktēs= un feschas-pistohles jeb terzeroles, gehgeru= jeb breefchu-duntfchi, jaktēs nafchi ar daschadeem eerohtscheem, fskrohfschu= un pulwera-ragi un maki, jaktēs=taures un pastu-ragi, pistongas jeb kaparinās no Wabzu, Englantes un Franzifchu jortehm, pistongu-dohfites no mifna un jaun-fudraba, — muifū, Belgijas un Englantēs=semes fskrohftēs un firmu-lohdes, teel wairumā ka mafumā par mehremu mafū pahrdohftas, tai

weenteefigā, wifū=wezafā un gruntigā

J.

Kedlich

Englischu magasihne.

Seepu=sahles

dsels muzās un pa mahzinhānu, ar pamahzifschānu ka jabruhte; iahtaf: farkanas, filas, peletas un dseltanas feru-seepes faptes par fabrifas zenahm. Salzil = fahbes mutes uhdeni, pubeli par 40 tap., peedahwa

Wittum Wetterich,

pee Beshtera bafnizas.

Uguns= un faglu-drohfschus

naudas = fkapjus,

las us Selgawas ifstahdi ar pirmo gobda = mafsu tila apdabwinati, ka ari

dezimal-swarus

pahrdohd lehti sem apgalwofschānu

John Bahrt,

leelā Sefhāba-eelā N 4. 2

Naudas fkapjus

ij S. Freilieba fabrifas, Rihgā, Masfawā un Selgawā ar augstako gobda-mafsu krohneti, pahrdohd lehti

Lühr un Zimmerthal,

Rihgā, leelā Smilfchu-eelā N 7.

Peefdeen tai 23. Janwari sch. g. ir Skrihwer muifchas Weiban mahjā nosagts melns firs, ar balteem palatas-fahju nageem un sedulkas weeta ar mafu baltu fihmifti, wehtibā 100 rubl. un 10 gabu wegs. Kas fcho minetu firsu waretu ufset, teel luhgis to pret 10 rub. pateizibas algu nodohft

Skrihwer muifchas pag. waldibā.

No polizejas atwehlehts.

Laimes falejs.

(Skatees N 3.)

Tahdu raibu jamaiſitu pulku no krahsahm un gihmeem tas wehl nekad nebija redsejis, lai gan tas wairaf deenas Rio-Schaneiro- un Walpareſo-pilsſehtas bija uſturejees. No Kreoteem ar balto meefas krahsu lihds pat ohgtumelnajeem Kongo-nehgereem redjeja tas us maja platscha kohpa wifas pehrwes pehz kahrtas. Us wisleelaka platscha tas atrada to raibako dſihwi un ſkraidiſhanu. Schē ſtahweja pulkahn tee wijadakee eedſihwotaji no Lima-pilsſehtas. Wiſlepnaſ kà wiſur ſtahweja jeb gahja baltee Kreoli, gari puſlihdſ no auguma ar tumſchi melneem mateem un ſpibdedamahm azim, kuras noſmahdedamas raubſijahs pahr kraſotu pulku ſchurp un turp. Nehgeri, Indijaneſchi, Mulati, Zambos un Weſtizi lihgojahs ſmehkedami, plahpadami, jeh ari ar tumſchahm azim un ſlepenu iſſklatu us preekſchu un atpakal. Leelaka dala bija ſeeretaji, kuri baudiſa Kordiljeru- jeb Andu-kalnu wehſo gairu, tas puhſch pee ſaules no-eeſchanas par Himaf-upi. Ziti ſpehleja iſteepuſchees us plikas ſemes ar netihrahm kahrtahn, wehl ziti ſapulzejahs mahju preekſchā, kur atſpirdſinaſchana ſika pahredohta, un kur durwju preekſchā ſtahweja galdi ar limonadi, mandeles-peenu un peewilka garam ſtaigadamohs kà ar magneti. Tas leelais pulks apmekletaju ſehdahs us benkeem, un wareja redseht, ka tur atrada pehz ſpeesdama deenas karſtuma wiſpatihkamato dſeſtrumu.

Bahwilam paſcham gribejahs gauſchi ehſt un dſert, bet nedrihtſieja ſchinis pulkos maiſitees, jo tee tam iſrahdijahs par augſteem, un tad deesgan raibohs ſweſchadohs jamaiſitohs eedſihwatajus bija redsejis, tad tas atſtahja to leelo plazi un dewahs ſchkehrs-eelā us laimes uſmekleht kaut kur zitur, paſemigaku un ari lehtaku atſpirdſinaſchanas weetu.

Driht tas atrada to, ko melleja, „pikanteriju,“ kur jaw mudſcheja ween no weeſeem, kuri ar kautſcha, tas ir, ar kalteteem maiſs-graudeem, pikantes un tſchitſcha barojahs. Schē nebija preekſch azim til ſmalſi kà us leela platscha, un tapehz Bahwils gahja tani ruhme, iſmekleja few laktā plazi, nolika ſawu kaſti us rupja kohka benka, ſehdahs patſ blakam un gaidija nu meerigi, kad pikanterijas ſaimmeekſ to buhſchoht eeraudſiht un apdeeneht. Driht peeſteidjahs neſmuka weza Mulateene un beſ praſiſchanas, ko griboht, ta nolika winam preekſchā brangu porziju iſkaltetu maiſs-graudu kirbiſa miſā, telehrki ar „kalapultru,“ prohti, ehdens no ſauſeem ſmalſi ſagruhtteem kartupeleem ar galu, un ſipri jamaiſihts ar Spaneeſchu pipareem, un pehdigi leelu glahſi ar tſchitſchu. Bahwils aiſmaſfaja par wiſeem kahrumeem un nehma pilnu muti no glahſes ar tſchitſchu, jo pehz eeſchanas un deenas karſtuma tam gribejahs dikti dſert. Bet til ko dſehreens aiſſlahra wina luhpas; til ko druſku no wina bija baudiſis, ka tas glahſi atkal no reebuma nolika un til tahlu, kà ar rohku wareja paſneegt, to aiſtuhma.

„Waj Zums tſchitſchu nemaſ neſmeke?“ tā kahds noſtrandajees melnais praſija, kurſch tam preti ſehdeja, un ſmeedamees uſluhkoja Bahwila no reebuma ſaweebuhſchohs gihmi.

„Reebigi ſmeke ſchis dſehreens!“ Bahwils atbildeja. „Reſmekigi, aſi un ruhkti! Nekad es wianu wairs nepagehrſchu. Kas tas gluſchi ir?“

„Tas ir tahds alus no maiſs-graudeem,“ melnais atbildeja. „Kad Zums neſmeke, tad dohdat man.“

„Ar patihſchamu, kad Zuhſ man par to til weenu glahſi uhdens warat dabuht,“ Bahwils ſajija.

Melnais ſmejhahs, lehza augſcham, aiſſtrehja un atmeja gandriht tai azumirkli leelu glahſi uhdens, kuru tas nolika Bahwilam preekſchā. Tad tas ſagrahba glahſi ar tſchitſchu un to iſtulſchoja ar tahdu lihgsnibu lihds dibenam, ka Bahwils preti ſehdoht deesgan wareja brihnitees par tahdu ſchi dſehreena eeraſchani.

Pa tam pehz dſehſtahm ſlahpehm radahs atkal ehſt griba, un Bahwils wilka bſohdu ar „kalapultra“ tuwak, kuras ſmaka tam nahſis ſpeedahs. Tam eekrita prahta, ka melnais to atkal tapat, kà kad tas tſchitſchu dſehra, uſluhkoja ar ſlepenu ſmaidihſhanu, bet pee tam neko ſauna nodohmadams tas ehda pahri kamoju no ehdeena, kamehr tas us weentreis ſweeda gapeli prohjam, kahſeja neganti un gandriht dikti uſfleedſa. Melnais ſahja neganti ſmeetees, un wahrtijahs no ſkaidra ſlahdes preeka gandriht drudſcha rauſiſchanaſ.

„Es dohmaju to gan, es dohmaju,“ tas pehdigi ſajija, kad no tralahs ſmeeſchanaſs bija atkal druſku atpuhtees. „Kungs ir ſweſchs, un pikante ir preekſch wina par ſipru. Waj Zums neſmeke?“

„Tas naw nekahds ehdeens, tahs ir ſwehlodamas ohgles, kuras ſadedſina muti!“ Bahwils atbildeja. „Kurſch gan war baudiht tahdu ehdeenu?“

„Es, kungs, to waru, kad til Zuhſ pawehlat,“ Mulatee ahtri atbildeja ar kahrigi ſpibdedamahm azim.

„Ehdat, ehdat mans draugs,“ Bahwils ſajija un tam aiſtuhma telehrki preekſchā. „Bateeſi es Zuhſ ne-apſtauſchu, kad tas Zums ſmeke.“

„Oh, Zuhſ kungs wehl mahziſatees ehſt,“ melnais atbildeja zeribas pilns, un norihja ahtri ween, ar Spaneeſchu pipareem ſataiſito ehdeenu, un pee tam par ſihmi, ka labi ſmekejoht, tas pahrgreeſa breeſmigi azis. „Tas ſmeke brangi, un kad Zuhſ til pahri nedetu ſchē buhſeet, tad nebhſeet wairs til dewigi kà tagad.“

Bahwils nerahdijahs wis tahdai apdrohſchinaſchanaſi tizeht, jo winſch purinaja galwu un ſkatijahs puſlihdſ ſa-ihdſis us kalteteem maiſs-graudineem, kas wehl wina preekſchā ſtahweja kirbiſa-miſā, — weenigais ehdeens, kas winam wehl atlikahs no wakarinahm. Winſch ehda pahri ſaujas no teem, un lai gan tihri labi neſmekeja, tad tomehr neſadedſinaja wairs muti un wareja ſawu ſalkumu apmeerinahht. Kad bija wakarinas dabeidſis, tad tas apſlatijahs tur wiſu labaki un atrada ſchauraja „pikanterija“ wehl gandriht raibaku pulku no wiſahm zilweku kahrtahn un dſimmumeem, kà bija redsejis us leela platscha. Aw maſeem galdineem ſehdeja zilweki no wiſadahm krahsahm un no daſchadahm kahrtahn. Schē pahris weenteeſigo Wez-Spaneeſchu ar bahleem, ſtalteem gihwjeem, tur pahris muhku ar bruhnahm kapuzehm (mehtela-mizehm), ſchē tumſchmelns Kongo-nehgers ar netihreem Mulateem un Weſtizeem; tur ſaldati, kohpmani, amatneeki un maul-ehſetu-dſineji, — wiſri un ſeewas, balti, melni, dielteni un bruſni, ſawados ſweſchados apgehrbōs un wiſi ehda pikantes un dſehra ar patihſchamu no leelahm glahſehm reebigo tſchitſchu, no ka Bahwilam wehl arween reebahs.

Buſtundu warbuht wiſch raibo pulku bija uſluhkojis, ka uſ weenreis no jauna durwis atvehrahs un eenahja weens augſis, garſch, ſtipris zilweks, kura ſawada iſſkata Bahwila uſ to jo wehl uſmanigaku par wiſu zitu padarija. Tas wihrs bija wehl jauns, gari melni mati karajahs ſpihdedami pahr wina plateem plezeem, wina meefas kraſa bija wara ſarkana. Upgehrba weeta tas neſa tumſchu maiſa wiſe ſaſchubtu kreflu beſ peedurfnehm, tas ap widu ar johſtu bija fajohſis. Uſ muguras tas neſa puſlihbſ ſmagu paunu, ko pikanterija eenahjis pabahſa apakſch pirma labaka benka, un apfehdbahs ar ziteem laudim, kuri ap galdu fehdeja, nemas nekimeredamees.

„Kas tas ir par tahdu zilweku?“ Bahwils praſija Mulaſim, kuſch papreekſchu wina pikantes un tſchitſcha bija aprihjis. „Waj tas naw weens Indijaneets?“

„Ja ir, Zuhſu augſtiba.“ Mulaſis atbildeja ar apſmahdedamnu gihmi. „Indijaneets no kalneem, kuſch ar ſalbehm un plahſtereem, ar fehllahm, ſaknehm un miſahm andelejahs, kurns tas meſchds ir ſalaſijis. Nekunnigs zilweks, kuru tee drihb iſſweedihs abra!“

„Nekunnigs? Ka tas?“ Bahwils praſija. „Wiſch jaw fehdb gluschi meerigs un ne-aiffkar tagad neweena!“

„Ahi, war redſcht, ka Zuhſ ſchini ſeme eſat wehl gluschi ſweſchs, mans kungs!“ Mulaſis atbildeja. „Waj Zuhſu nereſat, ka tas ſchurka ir taiſni atfehdees pee ta galda, kur tik baltee un kreofi ween fehdb? Es pats, kam tik weena pilte melno afenu ir ahderes, nedrihbſtetu to dariht, un tahds dumſchs Indijaneetis ir deefgan beſtaunnigs, ahi, ſche tew tagad ees wala es dohmaju gan, ka tam tur nelans ilgal fehdeht.“

Bahwila luſkoſchanahs tika padarita uſ weenreis it uſmaniga, bet pahrewhrtijahs leelas bailes par nabaga Indijaneeti, ka tagad peepeſchi miſens tehwiſch, kuru no tumſchahs pehrwes wareja paſiht, ka efoht Zambo-nehgeris, peegehja zeeſchi pee Indijaneefcha un to ar breeſmigahm duſmahm pee plezeem ſagrahbdams kratija.

„Indijaneetis!“ tas brehja, — „ka tu eſi tik negohdigs ſche atfehſtees, tad es, Hekules, ſche ne-atfehſtohs?“

Behz ſcheem wahrdeem bija leels klufums pikanterija, un wiſu azis bija greeſtas uſ Indijaneeti un Zambo, kuſch pehdigais — beſ aiffkareſchanas, ka Bahwils dohmaja, uſ rupjako wiſi bija eefahzis ſtrihdinu. Indijaneets pazehla galwu un ſlatijahs uſ Zambo ar eenihſchanas un reebumu pilnahm azim un ar ahtru ſtipru gruhdeenu tas raudſija uſmahjeja nageem wala tiht.

„Gij!“ tas fajija ar pawehledamu balſi un duſmigi ſpihdedamam azim, „Gualpa nemas netinahs ar Nehgeri!“

„Gualpa! Gualpa!“ Zambo fajija ar mehdidamnu ſmeefchanohs. „Winu ſauz par Gualpa, ſunadehlu! Ahra Gualpa! Durwis wala! Gij ahra, jeb Gualpa tiks iſſweeſts!“

Indijaneets rauſtija plezus un greeſa tam Zambo ſtalti muguru.

„Gij!“ tas fajija ohtrureis ar pawehledamu balſi, „Gualpa ir meſchu-dehls un eenihſt ſemohs wehrigus.“

„Gualpa ir ſunadehls!“ Zambo brehja un ſagrahba Indijaneeti no jauna ar abahm rohlahm. „Ahra! Ahra!“

Tat paſcha brihdi kleeſa un brehja warbuht wehl kahdas diwdefmit zitas balſis „ahra! ahra!“ un draudedami gihmi pazehlahs no wiſahm puſehm, kuru azis no ſmahdeſchanas un duſmibas pilnas, greeſahs uſ meſchu-dehlu, ka Gualpa pats

fewi noſauza. Tas iſſlatijahs ka negantai kauſchanai wajadſetu iſzelttees, ja Gualpa no labprahta ne-aifſet; jo pee pee-dſimta eefahlojuſchas rahſu eenaida, ka tas jaunaja paſaulu jaw gadu ſimteneem ſtarv pehrwainajeem paſtahw, peebedrojahs ari wehl ſchini azumirkli tſchitſchas reibums, kuru tee Nehgeri, Mulaſi un Zambo bija brangi dſehruſchi.

Kad trakais Zambo to ohtru reiſi aiffkakra, tad tas apgreeſahs, un Bahwils redſeja, ka wina tumſchahs azis midſeja ween no duſmahm, un ka wina deguns weegli nodrebeja, kamehr tumſchs bahrdſibas mahkons rahdijahs uſ wina platehs peeres.

„Atpakal“ tas fajija ar zeetu un meerigu balſi. „Nehger“, ne-aiffkar mani trefcho reiſi, jeb tu noſchehloſi. Es nemelleju nekahdu ſtrihdi ar Zums, laiſchat mani meerá!“

Warbuht ka Zambo no Indijaneefcha draudedameem wahrdeem buhtu atpakal kahpees, ja ziti to nebuhtu ſklubinajuſchi Indijaneeti neroht no jauna.

„Zambo ſmejahs par Indijaneeti!“ tas kleeſa un ſagrahba Gualpu trefcho reiſi.

Tagad bija pazeſchanai gals, un breeſmiga duſmiba iſgahja no Indijaneefcha, kuru tas lihbs ſchim bija apkarojis. Neganti iſklegdamns Gualpa grahba ſawu pretineeku ar abahm rohlahm, zehla to uſ augſchu, wehdſinaja diwi trihs reiſes uſ preekſchu un atpakal, un tad ſweeda to ar tahdu ſpehtu ar galwu pret tuwejo ſeenu, ka Zambo tuhlt nokrita beſ atmanas ka lihkis, un kriſdamns wehl galdu un benki pilnu ar ſlatitajeem norahwa ſeme. Puteklu padebeſs iſzehlahs un kahbus pahri azumirklus waldira leels klufums, ka waj wiſi no Indijaneefcha ſtipruma buhtu apgihbuſchi.

Bet ſchis klufums nebija wiſi ilgi paſtahwigs. Uſ weenreis iſzehlahs traka kleeſchana.

„Indijaneetis Zambo nokahwis!“ kahda balſs kleeſa. „Noſitat to.“

„Naujat to ſeme! Nokaujat wiwu!“ wehl kleeſa deſmit zitas balſis. Wairat glahſes ar tſchitſchu ſtrehja ka bultes pret Indijaneeti, un tani paſcha azumirkli Bahwils redſeja to no wiſahm puſehm apſtahnu un breeſmigi kaujotees.

„No Deewa ſchehlaſtibas, ne-nokaujaj jel to nelaimigo!“ Wiſch iſſauzahs.

Neweens nedſtredeja un nellauſijahs uſ wina ſaulſchanaas. Diwi, trihs uſmahjejus Gualpa ſweeda ar miſſena ſpehtu prohjam, bet fehchi, ſeptini tam lehrahs apkahrt un to norahwa, kleeſdami ka trakti ſwehri, ſeme. Naſchi ſpihdeja un tika draudedami wehjinati pret Indijaneeti. Ziti ſpeedahs tam wiſu no pakatas, ziti no preekſchas, un nemas nebija ko brihnitees, ka pehz mas minutehm tam wajadſeja mirt.

Pa tam Bahwils eegahdaja peepeſchi ſawu kaſti ar kalnarkatuwu un lejerkkaſti, un laimigahs dohmas ſpihdeja ka ſaulles ſtars wina dwehſele. Kaſti panemi, uſ galda liht un ar lejerkkaſti eefahk ſpehleht, bija padarihts weena ſekunde. Lejerkkaſtes ſkana gahja uſ reiſ zaur kauſchanahs trohſni wiſeem auſis. Niſni ſakaitimatee Mulaſi un Nehgeri aſtahjahs no Indijaneefcha un draudedami wehdſinatee naſchi krita ſeme, wiſas duſmas pahrewhrtijahs peepeſchi apbrihnoſchaná. Breeſmigi ſpihgutodamahs azis ſpihdeja tagad no preeka, neganta kleeſchana pahrewhrtijahs preeka dangoſchaná un uſ reiſ Bahwils bija apſtahs no tihri ſmadoſcheem gihmeem ween, kuri to ar platahm nutehm un leelahm azim uſluhkoja, kur preti Indijaneets no bailehm un puhlina atpuſhdamees wee ns pats

stahweja, un israhdiyahs ka no wifceem klahbuhdameem esohf aismirist.

Tas meta azis wehl weenreis wifapfahrt, tad wilka ahtri jawu pannu no benka apafschas, un dewahs ar weegleem nefadstredameem fohleem no pikanterijas ahra, bes ka kahds buhtu dohmajis tam pakal dsihtees jeb to aistureht.

Ar klusu preeku Bahwils redseja to pasuhdoht un fpehleja preezigi tahlat, lai wehl kahdu brihtinu pehrwainohs waretu peectureht, un tad wehl, kad pats pahleezinajahs, ka Indijaneescham waijagohf drohshumâ buht, tas beidsa jawu preezigo musihki.

Kad leijerkastes flancee balsi bija klusi palikuschi, nedohmaja wairs neweens no Indijaneescha, bet tik gribeja no jauna dsirdeht jauko musihki. Behrwainee laudis speedahs tam apfahrt, krita tam pee kahjahm un luhdsa ar stanahm balsim, lai taf Paulis eefahkohf wehl weenureis no gala.

„Oh, mans kungs! Wehl weenureis! Tit weenu drusku! Uhi, Zuhfu augstiba, wehl weenureis to burwibu! Zuhfu augstiba, leelais burwis! Spehlejat wehl preeksch nabaga Nehgereem! Nehgeri grib danzohf, lehlahf un buht preezigi! Sitat Nehgerus, minat ar kahjahm; lamajat Nehgerus, tik wehl musihki, masu musihki! Uhi, Zuhfu augstiba, augstais pawehletajs, mehs wisi preeksch Zums wehrgi, tik wehl drusku musihka!“

Tahdas issaukschanaas un luhgschanaas, samaisitas ar fleegschanu, ar brehkschianu un ar rohku pliksichinaschianu bija Bahwilam dsirdamas no wifahm pufschm. Preekschejee butshoja wina rohkas, drehbes un kahjas, un krita semê, zitu azis stahweja asaras, un tas negantais Zambo, kuzsch pirmais ar Gualpu eefahka kautees, un pa tam bija atpuhtees, israhdiyahs tagad ka wifpasemigakais un falauftais nabags. Wiusch wahrtijahs us semes Bahwilam preekscha, un to luhdsa ar karstahm luhgschanahm un mihlibu. Bahwils newareja wairs pretotees tahdahm luhgschanahm.

„Sai tad nu ari,“ wiusch pehdigi issauza, lai no usspeesdamahs pulla waretu atwakinatees, — „pehdigo stiki, bet tad ari ir preeksch schi wakara deefgan.“

Behz scheem wahrdeem iszehlahs smeeschana, fleegschana un gawileeschana, un kad no jauna musihkis atskaneja, tad melnee, bruhnee un dseltanee gihmji nesinaja no preeka ko dariht. Tee apfampjahs, apkehrahs, lehkaja apfahrt, lehza us galdeem un benkeem, un danzaja pehdigi jutuh jutahm, lamehr no beeseem puteleem, kuzi ka rudens migla peepildija pikanteriju, tik ko wehl drusku wareja ko redseht un pasiht. Schini azumirli Bahwils gribeja manigi isbehgt. Bamasitinam tas tuhwojahs durwim, un tad us reis islihda ahra, lamehr wehl trakodamee danzotaji to wareja aistureht. Kad tee no trakoschanaas atschiba, tad Bahwils bij jaw ahra us eelas un lihda steigshus ween gar mahju feenahm prohjam.

Simtu sohlu tas warbuht no pikanterijas wareja buht aishahjis, ka peepefschi tumfscha chna tam tuwojahs un steepa winam tik nefagaiditi rohku preti, ka Paulis fahihjees kahpahs sohli atpakal.

„O, kungs, nebihstarees neko,“ tagad mihligi skanedama bals runaja. „Waj Zuhš mani pasihstiat! Es esmu Gualpa!“

„Gualpa! tu esi wehl schi?“ Bahwils atbildeja, un sneedsa bes bailehm jaunajam Indijaneescham rohku, kuru tas par mihlestibas sismi speeda pee sawahm platajahm kruhtim.

„Ko tu wehl schi dari, Gualpa? Kapesh; tu nebehst tahlat? Tawi eenaidneeki tewi war panahft, un winu dufmiba pret tewi warbuht wehl naw isdsifusi.“

„Gualpa nebihstahs no saweem eenaidneekem un wifmasat no neleetigajeem melnajeem!“ Indijaneets atbildeja lepni. „Es Zuhš schi gaidiju, ka waretu pateiktees, jo Zuhš man fenjor isglahbat no nahwes.“

„Tu jaw few pascham par tawu stiprumu un drohshumu wari wairaf pateiktees, ne ka manim par manu palihdsibu,“ Bahwils atbildeja.

„Ar jaguars*) ir stipris un duhschigs, un tatschu teel apmahs no funeem, kad wini tam usfriht ar leeleem pulkeem,“ Indijaneets atbildeja. „Deefgan, kungs! Gualpa ir Zuhfu draugs, Zuhš iffatrà nelaiame us winu waraf palaistees. Meschudehls nekad ne-aismirst labdarischanu, kura tam ir tikufe parahdita.“

„Nu tad, Gualpa, kad tu rittigi dohma man kahdu pateizibu buht parahda,“ Bahwils atbildeja smeedamees — „tad es grihu azumirli peenent tawu draudshibu.“

„Es esmu us tam gataws, kungs,“ Indijaneets fajija un wina azis spihdeja ka jaguara-azis tumfschumâ, bet newis no launuma, bet no preeka, ka tas sawam labdaritajam kahdu mihlestibas darbu waretu pasneegt. „Gualpa ir us tam gataws! Pagehrat wina dsihwibu, un ta ir Zuhfu!“

„Ar, mans draugs, tagad neteef wis runahs no dsihwibas,“ Bahwils atbildeja smeedamees ka papreekschu. — „bet tik no nakts-kohtea. Es esmu Lima-pilssehta sweschs, schodeen tik atmahjis, waj tu man ehebegi newari eerahdiht, kur es scho nakti waru pahrguleht, tad es tew tapat buhschu pateizigs, ka tu man.“

„Efat tik labi, un nahlat man pakal, kungs,“ Indijaneets fajija un gahja weegleem ahstreem fohleem papreekschu. Behz kahdahm minutehm ehebegis bija atrasts, un Bahwils rahdiyahs meerigs, kad tam eerahdija masu istabu ar galdu, krehflu un gultu. Kad Bahwilu rittiga weeta bija atstahjis, tad Indijaneets aiseedams fajija, ka atkal agraf jeb wehlat buhschoht redsetees. Bahwils lihahs gultâ, un puslihds meerigs ar pirmahs deenas notikumeem Lima-pilssehta, tas aismiga tani faldâ meerâ, kuru tik laba sirdsapinaschana un dwehseles meers zilwekam war doht.

(Uf preekschu wehl.)

Mescha : rohse.

Tur pascha mescha mals
Ir staisa grawa gan;
To rohku tur bes gala
Geksch kureem dsesmas stan.

Tur sem teem kupleem sareem
La mescha-rohse aug,
Un sawle saweem stareem
To butschodam' apraug,

Uf mescha-rohsit' falda!
Tu seedi, lihgsimoeses. —
Tur meers un jautums walda,
Tur stirs war preezatees.

* S. *

*) Ameritas tigers.

Grandi un seedi.

Gudris kuptschis.

Weens kuptschis no turgus us sawahm mahjahm zaur tahdu flitti apalotu widuzi eedams, pahrskaltija dohmās sawu pelau, jo fchodeen us turgus wijs pehz wina prahta bij gahjis un tas labu grasi pelnejis.

Te tam weens smalki gehrbees lungs flacht peenahja un tam prassja: waj tad winam bailes ne-efoht par tahdu atzelu weenam staigaht. „Es jaw ari esmu us tam fataisijees, ja kahds no manim lo gribetu,“ kuptschis atbildeja un rahdija us sawu smuku leelu funi, kas tam lihdsahs gahja un wehl sawu leelu zeta speeki pazeldams, tas is sawas johstas iswilka dunzi, fazidams: „tas ar ir no wislabaka tehrauda kalts un ar tahdeem palihgeem es ne no weena nebaidohs.“

„Man likahs,“ lungs us to fazija, „ka juhfu dunzis no tehrauda nebuhtu, jo tee pawisam sawadi isskatahs.“

„Esat tik labi un apleezinajatees paschi, waj ta naw,“ kuptschis errigs par to, ka wina wahrdeem netizeja, lungam sawu dunzi dohdams fazija.

Kungs gribeja dunzi pee asmina nemt, bet kuptschis to netawa, fazidams ka rohlās eegreesfchotees. Bet tik lo tas kuptscha dunzi pee spala bij panehmis, te tas wina funim, kas neko manidams wineem blakam gahja dunzi dsili wehderā eegruhda, un tad ahtri us kuptschi atgreesees us to fazija: „draugs, luhgtu juhfu naudas mafu, jo manejs pawisam ir tulschs, un us eewainoto funi rahdidams, sohobodams fazija: „redsat, la ari weenu gudru kuptschi war ar wiseem palihgeem uswahreht un aplaupiht.“

Medfu gan, ka fewi masa behrna wihsē esmu lizees peewiltees, kuptschis behdigs islikdamees us to fazija un sawu naudas mafu pee laupitaja kajahm nosweeda. Laupitajs, kas tik pilnu mafu laikam nebij zerejis dabuht, kahrigi pehz to kert gribeja, bet tik lo tas drufku bij paleezees, te kuptschis tam ar sawu smagu zeta speeki ta par galwu lika, ka tas kahjas tirinadams pee semes krita. — Tad wehl fahschja sawu laupitaju un pehz tam sawa flima fura wahti un to us plezeem zehlis aigahja pee pirma zeema teefnescha un tam apraktija, fur winsch weenu fahsistitu preefsch karatawahm gatawu augli atstahjis gulohht. 3—s. R.

Wehl kahdi wahrdi is mihlestibas wahrduizes.

Azu usmeschana. Mihlestibas mehna waloda, firdsmehle. Kad nu feeweefcheem mehle naw fahsita, tad winas runa scho walodu, kad winu firds ir fahsita.

Reibums. Pehz wihna reibuma nahf pagiras un pehz mihlestibas reibuma jahf daschlahrt nahkt mihlestibas pagiras.

Mihlestibas fklaudiba. Spahneete nokauj mihlestibas fklaudiba jawu mihtako, Franzuseete sawu mihlestibas pretineezi, Angleete pate fewi, Wahzeete atfaka, Latweete noraudahs. Bet wijas prezejahs daschlahrt ar zitu.

Adams. Kad Adams pee sawas paschas atfihjchanas nahza, tad winsch ftrehja ahtri Gewai pakal, tapehz dohma daudf wihreeschi, kad tee pee atfihjchanas nahkufchi, tad ari wineem katram feeweetim pakal jafkreem.

R. Matfcherneeks.

Esur gudrineeks.

Inga. Waj tu lo fini no gudribas?

Tihrams. Ta pa auschu galeem gan lo esmu dsirdejis.

Inga. Bet ar gudrineekeem tatschu brihscheem fateezees?

Tihrams. Kas man ar gudrineekeem, es pahrtteeku no mulkeem un deendereem.

Inga. Bet es tew waru parahdiht gudrineeku, kas gudrats par wiseem gudrineekeem.

Tihrams. Nu, lo tad taws leelais gudrineeks gudra isgudrojis.

Inga. Winsch laudim grib ecteikt, ka wehsis efoht labs jahjams firs.

Tihrams. Prahtin nahz mahja. Tahmneeks.

Kas ir ne-eespehjams?

Ne-eespehjams ir:

ka pagasta mahja weenprahtiba walda;
ka tilai pateesibu awises nef;
ka feewas wihreem weenumehr ustizigas,
un mihlakahs paleef ustizigas saweem mihlakajeem.

Ne-eespehjams ir mehnesi noraut,
un ne-eespehjams few degunu nokohsi,
kometu astes ar zolkeem mehriht un pazeetibu nefad nepafandeht.

Ne-eespehjams ir wijas wainas pasiht, un ne-eespehjams ir katru reisi Brenzim tizeht.

Smeecklu stahstinsch.

Stohlm. No kam taifa tinti?

Buika. No tintes gleemescheem.)

Stohlm. No tad tintes gleemeschi ehd, ka no teem tinti war taifht?

Buika. Tintes gleemeschi ehd tinti, tapehz no teem tinti war taifht.

R. Matfcherneeks.

Mihlestibas rohse.

Sen wasara pagahjuse,
Ar juhsmu pilnu isflatu;
Ta prahta man atfahjuse,
Gan daschu eespaidu.

Daudf pukites ir auguschas,
Isplautuschas un seedejschas
Lihds kamehr rudens atnahjis —
Tad aufstums winas nomahjis.

Bet mihlestibas rohste,
Zaur tew, af meitin, dehstita
Man firdi — ta wis nenowihst,
Kad ahra sneegs un wehtras pluhsi!

Stahmera Fehlabs.

*) Tintes gleemesis (pa wahsisti: Tintensisch) ir sawada firs.

Atbildebams redaktehrs Ernst Plates.